

Oekraïense strijd is nu onze strijd geworden

Russische media geven wel een heel sterk gekleurd beeld van het neerschieten van de MH17 en de Nederlandse media zijn te beleefd, merkt **Roel van Duijn**.

Nederland is nu in Poetins propagandaoorlog verstrikt. Want laten we ons niet door woorden als 'rebellen' of 'separatisten' misleiden? De Oekraïense regering heeft al sinds maanden duidelijk gemaakt dat 'de rebellen' zich niet zouden kunnen handhaven zonder de militaire, personele en politieke hulp van Poetin. Handlangers, niks 'rebellen'.

"Er moet een staakt-het-vuren komen", zegt Poetin. Ondertussen geeft hij zijn leger opdracht Oekraïense grensposten te veroveren en sluipt hij tanks, antitankwapens, raketlancheerinstallaties het land binnen.

Ontkennen en de ander de schuld geven. Hoe doe je dat, wanneer je zelf waarschijnlijk de schuldige bent? Poetins propagandaclub weet dat de sleutel daartoe acute geschiedvervalsing is. Dus klinkt het via alle Russische media nu eendrachtig dat de Oekraïeners het Maleisische vliegtuig hebben neergehaald. "Als provocatie." Dit laatste is een Russische standaardwending bij elke eigen wandaad. Maar de Russische televisiekijker en krantenlezer neemt het grif in zich op, merk ik zelfs in de steeds lastiger wordende gesprekken met mijn Russische vrienden.

Geschiedvervalsing

Instant geschiedvervalsing, dat is de truc die nog gevaarlijker is dan alle Russische wapens, omdat die de Russen onbereikbaar maakt voor realistische informatie. Volgens de Russische media kan het niet zo zijn dat Russen een vliegtuig met 300 onschuldige buitenlanders hebben neergehaald. Het moet zo zijn dat de Oekraïeners dit gedaan hebben, ook al zeggen 'de fascist' dat zij niet over dergelijke wapens beschikken.

Welk motief zou Oekraïne kunnen hebben om een Maleisisch vliegtuig, dat al bijna het land uitgevlogen is

Op een bord in de buurt van het rampgebied wordt de Oekraïense president Porosjenko terrorist genoemd. FOTO REUTERS

en vol zit met buitenstaanders, neer te halen? "Om ons de schuld ervan te geven", beweren separatisten. Maar zou dit niet een al te doorzichtig spel zijn geweest, waarmee Oekraïne zijn hele reputatie op het spel zet?

Het lijkt waarschijnlijk dat het vliegtuig met de vele Nederlanders aan boord door een Russisch wapen is neergehaald. Tot anders is bewezen moeten we aannemen dat degenen die diezelfde week al enkele Oekraïense vliegtuigen uit de lucht hadden geschoten, dachten dat het ook nu om een Oekraïens toestel ging. Het oorspronkelijke, later weggehaalde bericht van commandant Strelkov op Russische sociale media, dat hij een Oekraïens vliegtuig had neergehaald, bevestigt deze sterke verdenking.

Alle signalen wijzen naar dezelfde

daders. Al die daders zijn verbonden aan Poetin. Ik ben blij dat Rutte zich nu eindelijk kwaad maakt over de vertragingstactiek van Poetin. Maar Rutte en de Nederlandse media dragen door verhullend, al te beleefd taalgebruik ongewild ook bij aan de Russische propagandataal. Rutte spreekt over 'de crashplek' en de media hebben het over 'het rampvliegtuig'. Alsof het een technische of natuurrampt betreft.

In 1983 vloog een Koreaans vliegtuig door een navigatiefout in het luchtruim van de Sovjet-Unie. Het Kremlin schoot het vliegtuig bij Sachalin met een raket neer. Alle 269 passagiers vonden de dood. De Sovjet-Unie ontkende eerst, zei dat het om een spionagetoestel ging en ten slotte dat het toestel het luchtruim was binnendrongen om te provo-

ren. Nooit heeft het Kremlin onomwonden toegegeven dat het zelf een rampzalige fout had gemaakt. De wetten van de Russische propaganda verbieden dat.

Beleefdheid laten varen

De harde werkelijkheid is dat wij ontkenkende daders zullen moeten ontmaskeren, berechten en sanctioneren.

Het gaat nu om de bestrijding van een oorlogsmisdaad en het is tijd om alle beleefdheid te laten varen. Om te voorkomen dat zij nog veel meer onschuldige slachtoffers kunnen maken moeten wij alles op alles zetten om Oekraïne te steunen in zijn strijd tegen de moordenaars van onze kinderen, onze wetenschappelijke onderzoekers, onze vakantiegangers. Nu is hun strijd onze strijd.

Roel van Duijn

ex-politicus, getrouwd met een Russische vrouw

commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteuren.

Modern rouwen: op Facebook en met de vlag halfstok

Aan dag van rouw kleeft gelukkig geen verplichting

Plotseling kreeg Nederland dan toch een dag van nationale rouw. Nadat eerder deze week premier Rutte nogal aarzelend had gereageerd op de suggestie om landelijk stil te staan bij de slachtoffers van het neergeschoten toestel van vlucht MH17, werd hij daar dinsdag aan het eind van de middag opeens wel voorstander van. Hij koos voor een dag van nationale rouw, en niet voor een herdenking, zoals waar eerder sprake van was. Rouw is minder formeel, en zit dicht op het verdriet. Rouw is voor iedereen, waar een herdenking eerder iets voor genodigden is. Het was wel heel snel omscha-

kelen voor bedrijven, supermarkten, zwembaden, pretparken, kortom iedereen die in een stramen werkt en leeft. Maar voor rouw zijn geen procedures nodig, weet ieder die weleens door de plotselinge dood van een naaste is overvallen. Daarom was er geen reden om een andere dag te kiezen dan deze woensdag waarop de eerste lichamen in Nederland aankwamen. Een logisch moment om samen stil te zijn.

De laatste keer dat er een dag van rouw was, was 52 jaar geleden, na het overlijden van prinses Wilhelmina in 1962. Toen was het klimaat in Nederland formeler dan nu. Gisteren bleek dat Nederland zelf snel vormen kan vinden om

stil te staan bij het verdriet om de 298 mensen die zomaar uit de lucht zijn geschoten. Naast de traditionele vlag die halfstok hangt, waren er ook modernere uitingen van rouwbetoon, zoals de profiel-foto op Facebook die op zwart ging. Toch is het goed dat het niet helemaal aan ieders eigen initiatief en creativiteit is overgelaten, om betrokkenheid te uiten bij de vele nabestaanden van de kinderen en volwassenen die een week geleden in het vliegtuig stapten, om dood te eindigen op Oekraïense grond. De willekeur van deze aanslag roept niet alleen verdriet op, maar ook woede en gevoelens van onveiligheid. Wie familie of

vrienden heeft die nu naar het oosten vliegen, is vast niet zo onbezorgd als voor 17 juli. De dag van nationale rouw kanaliseert deze gevoelens, zonder dwingend iets op te leggen. In tijd van schrijnend verlies helpt vooral verbondenheid met naasten, zei psychiater Gersons in *Trouw* van 19 juli. Die behoefte aan verbondenheid was er 52 jaar geleden ook. Maar anders dan toen is er nu individuele vrijheid om niet aan de rouw deel te nemen. Een goede zaak. Zo heeft premier Rutte toch een nieuwe traditie ingezet. Een dag van nationale rouw, zelf in te vullen op Facebook, met de vlag halfstok, en met de vrijheid om er niet aan mee te doen.